

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Alueet ja kasvupalvelut -osasto

Ohjelmanmuutos
25.2.2021

REACT-EU: EAKR- ja ESR-sisältöehdotukset

Rahoituksen kohdistuminen

REACT-EU -rahoitus jaetaan siten, että EAKR-toimenpiteisiin kohdistetaan 70 % ja ESR-toimenpiteisiin 30 %. Lisämäärärahoilla tuettaisiin pk-yrityksiä etenkin pandemian eniten koettelemilla toimialoilla erityisesti digitalisaation ja vihreän talouden näkökulmasta. Lisämäärärahoja ohjattaisiin myös T&K-toimiin, digitaaliseen osaamiseen sekä yritysten ja niiden henkilöstön muutoskyvykkyyden kehittämiseen.

Koska REACT-EU –välineestä rahoitettavilla toimenpiteillä tuetaan pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamista alueilla, joiden talous ja työllisyys ovat kärsineet erityisen paljon, on lisämäärärahojen alueellisessa jaossa tarkoituksenmukaista käyttää kriteeristöä, joka huomioi koronan erilaiset vaikutukset eri alueilla. Jaossa huomioidaan kolmenlaisia tilastollisia mittareita (aluetalouden indikaattorit, aluetalouden koronaresilienssi sekä aluetalouden koronavaikutukset), jotka nostavat esille heikoimmassa asemassa olevat alueet.

Toimintalinjat

TL 8 REACT-EU:n EAKR-toimenpiteet

Toimintalinjalla toteutetaan komission ehdotuksen COM(2020) 451 final mukaisesti uuden monialaisen temaattisen tavoitteen ja investointiprioriteetin ”Covid-19 -pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukeminen sekä pohjan luominen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle” mukaisia Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettavia toimenpiteitä.

Maaliskuusta 2020 lähtien on Covid-19/koronaviruspandemiaa jouduttu myös Suomessa ehkäisemään ennennäkemättömin toimenpitein, esimerkiksi määräämällä yritykset keskeyttämään toimintansa tilapäisesti ja rajoittamalla laajasti matkustamista ja liikkumista. Tämä puolestaan on johtanut tuotannon jyrkkään laskuun, millä on ollut vakavia yhteiskunnallisia seurauksia. Tilanne aiheuttaa tulevana vuosina merkittäviä haasteita julkiselle taloudelle ja velanhoidolle, mikä puolestaan saattaa rajoittaa talouden elpymisen edellyttämiä julkisia investointeja.

Kriisin välittömät ja välilliset vaikutukset ovat monilla aloilla vaatineet jo veronsa. Elpyminen kestää kauan, eikä uusien eristystoimenpiteiden mahdollisuutta voida sulkea pois. Talous supistuu ja työttömyys kasvaa, ja epävarmuus tulevasta voi hidastaa elpymistä entisestään.

Erojen kasvun hillitsemiseksi ja epätahtisen elpymisen estämiseksi annetaan lyhyen ja keskipitkän aikavälin lisätukea etenkin niille alueille, joiden talous on kärsinyt pandemiasta ankarimmin ja joiden valmiudet palata kasvu-uralle ovat heikoimmat. Tuella vahvistetaan näiden alueiden kriisinhallintavalmiuksia, autetaan taloutta ja yhteiskuntaa selviämään tilanteesta ja valmistellaan pohjaa talouden nopealle elpymiselle.

EAKR:stä saatavia lisämäärärahoja tullaan Suomessa käyttämään komission toukokuussa 2020 antamien maakohtaisten suositusten mukaisesti ensisijaisesti pk-yritysten tukemiseen ja uusiutumiseen kriisistä selviytymiseksi, digitaaliseen ja vihreään siirtymään sekä sitä tukevaan tutkimukseen ja innovointiin. Koska kysymyksessä on koko Manner-Suomen kattava ohjelma, tapahtuu toimenpiteiden tarkempi fokuointi kussakin maakunnassa niiden älykkään erikoistumisen strategioiden, maakuntaohjelmien ja tunnistettujen kehittämistarpeiden pohjalta. Erityistavoitteiden kuvaukset on siten laadittu hieman yleisemmällä tasolla, jotta ne mahdollistavat alueittaiset painotukset.

Elpymis- ja palautumistukivälineeseen (RRF) liittyvistä seitsemästä lippulaivahankkeista EAKR-toimet tukevat välillisesti tai TKI-toimien osalta useimpia. Konkreettisimmin tuki suuntautuu ensimmäiseen, tulevaisuuden huomioon ottavien puhtaiden teknologioiden käyttöönottoa ja uusiutuvien energialähteiden kehittämistä ja käytön vauhdittamista koskevaan lippulaivahankkeeseen. Toimenpiteitä kohdistuu myös kolmannen lippulaivan sisältöihin, kuten puhtaiden teknologioiden ja ratkaisujen edistämiseen sekä kestävien, helposti saavutettavien ja älykkäiden liikennemuotojen kehittämiseen. Suhteessa RRF:n toimiin REACT-EU:n toimenpiteissä korostuu alue- ja paikallistason näkökulma ja mahdollisuus räätälöidä hankkeita tarvelähtöisemmin.

Koronaviruskriisistä toipuminen tulee myös nähdä mahdollisuutena ottaa uusi suunta elinkeinoelämän ja koko yhteiskunnan nopeassa siirtymisessä kohti hiilineutraalisuutta. Tämä näkökulma korostuu myös ajatellen REACT-EU -hankkeiden roolia kahden ohjelmakauden taitekohdassa. Rahoittavan tahon on pyrittävä siihen, että ohjelmakaudelle 2014-2020 asetettu EAKR:n 25 %:n vähähiilisyystavoite toteutuu myös REACT-EU rahoitusvälineen hankkeiden osalta.

Investointiprioriteetti 12. Covid-19 -pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukeminen sekä pohjan luominen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle

Erityistavoite 12.1 Pk-yritystoiminnan vahvistaminen erityisesti digitalisaation ja vihreän talouden näkökulmasta

Erityistavoitteen toimien tuloksena pk-yritysten selviytymismahdollisuudet koronakriisin ylitse ovat vahvistuneet ja niiden edellytykset hyödyntää digitalisaatiota toiminnassaan ovat parantuneet. Uusia digitaalisia tuotteita ja palveluita on tuotu markkinoille. Koronaviruspandemiasta saatujen kokemusten perusteella on myös terveydenhuoltoalalle kehitetty uusia tuoteinnovaatioita, joilla on myös vientipotentiaalia. Vähähiilisyys ja hiilineutraalisuuden tavoittelu ovat luonteva osa pk-yritysten toimintaa ja vihreän talouden mahdollisuudet osataan hyödyntää myös liiketaloudellisesti.

Koronaviruspandemia toi esiin tarpeen vauhdittaa pk-yritysten digitaalista liiketoimintaa, mm. palvelu- ja markkinointiprosessien muuttamista digitaaliseen muotoon, uusien digitaalisten asiointikanavien kehittämistä ja digitaalisuuden tuomaa uudenlaista arvонуontia ja ansaintakeinojen mahdollisuuksia.

Koronakriisin jälkihoito leimaa päättyvän ohjelmakauden viimeisiä vuosia. Terveydenhuoltoala on siinä keskeisessä roolissa. Myös yksityisen sektorin pk-yritysten näkökulmasta hyvinvointiin, terveydenhoitoon ja terveysteknologian kehittämiseen liittyy paljon vielä hyödyntämätöntä potentiaalia.

Koronakriisi on kohdellut eri toimialoja hyvin vaihtelevasti. Jo pandemian varhaisessa vaiheessa liiketoimintaedellytykset heikkenivät dramaattisesti monilla palvelualan sektoreilla, kuten matkailussa, liikenteessä tai kulttuuri- ja tapahtumapalveluissa. Toisaalta monilla teollisuuden aloilla kriisin vaikutukset tulevat näkyviin vasta viiveellä uusien tilausten jäädessä toteutumatta. Tämä voi monilla aloilla heijastua maantieteellisesti laajoille alueille alihankintaketjujen muodossa.

Toimintalinjan 8 investointiprioriteetilla 12 tuettava toiminta:

Investointiprioriteetilla tuetaan pk-yritysten elpymistä koronakriisin aiheuttamasta liiketoiminnan lamaantumisesta ja edistetään uusien kasvumahdollisuuksien luomista tukemalla erityisesti digitalisaation monipuolista hyödyntämistä ja kokonaan uusien vihreään talouteen ja hiilineutraalisuuteen kytkettyjen liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamista ja kehittämistä. Rahoitusta suuntautuisi erityisesti yritysten TKI-toimintaa mahdollistaviin ja tukeviin hankkeisiin, minkä odotetaan heijastuvan myös yritysten TKI-henkilöstön lisäyksenä.

Rahoitettavissa hankkeissa toteutetaan pääsääntöisesti alla mainittuja toimenpiteitä:

- tuetaan koronakriisistä kärsiviä pk-yrityksiä (esim. palvelualoista matkailu, kulttuuri- ja tapahtumapalvelut) kehittämään ja uudistamaan palveluja ja tuotteita tavoittamaan nykyisiä ja uusia asiakasryhmiä
- tuetaan teollisuuden alan (ml. korkean jalostusasteen biotalous) pk-yrityksiä ja niiden TKI-toimenpiteitä erityisesti vähähiilisten ja kiertotaloutta edistävien tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittämisessä, kaupallistamisessa ja kansainvälistymisessä sekä uuden teknologian käyttöönotossa huomioiden tuotteiden koko elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset
- tuetaan pk-yritysten kyberturvallisuuden kehittämistä sekä digitaalisuuden hyödyntämistä yrityksen toiminnassa (erilaiset datapohjaiset ratkaisut ja niihin liittyvä TKI-toiminta kuten big data, analyysityökalut, tekoäly)
- tuetaan markkinaosaamisen sekä vientiä mahdollistavien verkostojen ja yritysekosysteemien kehittämistä
- tuetaan hyvinvointi-, sosiaali- ja terveysalan pk-yrityksiä ja niiden TKI-toimintaa tuotteiden ja palveluiden nopeassa kehittämisessä, digitalisaation hyödyntämisessä sekä systemaattisessa kliinisessä testaamisessa ja validoinnissa

Kohderyhmät: pk-yritykset

Tuensaajat: yritykset, yritysryhmät ja -verkostot, elinkeinojen kehittämisorganisaatiot, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, järjestöt, kunnat ja muut julkisyhteisöt

Erityiset valintaperusteet

- Hankkeella tuetaan koronapandemiasta kärsivien yritysten uudistumista ja kehittymistä.
- Hankkeessa kehitetään ja uudistetaan liiketoimintamalleja ja –prosesseja, palveluja ja tuotteita ja/tai pyritään tavoittamaan uusia asiakasryhmiä.
- Hanke luo valmiuksia uusien ratkaisujen kaupalliseen hyödyntämiseen.
- Hanke tukee vähähiilisten ja kiertotaloutta edistävien liiketoimintojen ja prosessien kehittämistä.
- Hanke edistää kasvua ja työllisyyttä.

- Hanke tukee pk-yritysten tiivistä yhteistyötä tutkimus- koulutus- tai kehittämisorganisaatioiden kanssa.
- Hanke edistää kyberturvallisuutta ja digitaalisuuden hyödyntämistä pk-yritysten toiminnassa
- Hanke tukee hyvinvointi-, sosiaali- ja terveysalan pk-yrityksiä tuotteiden ja palvelujen kehittämisprosessissa.
- Hanke tukee energia- tai materiaalitehokkuuden lisäämiseen liittyvää TKI-toimintaa uusien tuotteiden, prosessien tai palveluiden kehittämiseksi ja kaupallistamiseksi.
- Hanke tukee alueellisia materiaali- ja energiavirtojen hyödyntämistä koskevia verkostoja ja yhteistyömuotoja.
- Hanke on do no significant harm –periaatteen mukainen ja tukee Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen toteutumista.
- Hanke tukee älykästä erikoistumista yhdistämällä uudella tavalla eri osaamisalueita.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävästä kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Erityistavoite 12.2 Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kehittäminen erityisesti digitalisaation edistämisen ja yhteiskunnan hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisen näkökulmasta

Erityistavoitteen toimien tuloksena on parannettu valmiuksia hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymiseksi. Digitalisaation tuomia mahdollisuuksia on opittu hyödyntämään aiempaa paremmin ja TKI-toiminta on tuottanut alueiden omiin vahvuuksiin ja älykkään erikoistumisen strategioissa esiin nostettuihin painopisteisiin pohjautuvia uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Myös julkisten hankintojen periaatteita on kehitetty siten, että niillä pystytään edesauttamaan pk-yritysten uusien innovaatioiden kaupallistamista ja vientimahdollisuuksien syntymistä ja hyödyntämään niitä aiempaa paremmin myös yhteiskunnan kehittämisen välineinä.

Koronakriisistä toipuminen ja yhteiskunnan toimintojen palaaminen normaalitilaan tarjoavat poikkeuksellisen mahdollisuuden monien muuttumattomiksi luultujen käytänteiden uudelleenarviointiin ja koronakriisin aikana pakosta omaksuttujen uusien toimintatapojen jatkojalostamiseen ja pysyvämpään käyttöön. REACT-EU:sta rahoitettavan TKI-toiminnan haasteena on osata tarttua näihin mahdollisuuksiin ja yhteistyössä yritysten kanssa kehittää niiden pohjalta nopeasti markkinoille uusia tuotteita ja palveluita. Koronakriisin myötä myös hyvinvointi-, sosiaali- ja terveysalaan liittyvälle TKI-toiminnalle on entistä enemmän tarvetta ja siihen liittyen pk-yrityksille tarjoutuvia liiketoimintamahdollisuuksia.

REACT-EU -lisärahoituksella tuettavan TKI-toiminnan painopisteen suuntaamisella kohti uusia hiilineutraaleja ratkaisuja luodaan myös joustavaa siirtymää tulevalle ohjelmakaudelle 2021-2027 ja erityisesti Vihreän Euroopan toimintapolitiittisen tavoitteen tehokkaalle toimeenpanolle. Digitalisaatioon liittyvän TKI-toiminnan kehittämistä voidaan puolestaan luontevasti jatkaa tulevalla ohjelmakaudella uudessa digitalisaation kehittämiseen keskittyvässä erityistavoitteessa.

Toimintalinjan 8 investointiprioriteetilla 12 tuettava toiminta:

Rahoitettavissa hankkeissa toteutetaan pääsääntöisesti alla mainittuja toimenpiteitä:

- vauhditetaan yritysten, julkisen sektorin ja kolmannen sektorin digitalisaatiota ja tuotteiden, palveluprosessien ja palveluiden kehittämistä erityisesti koronapandemiasta toipumisen näkökulmasta (ml. saavutettavat ja helppokäyttöiset palvelut ja digitaaliset laitteet)

- edistetään teollista digitalisaatiota
- edistetään vihreään kasvuun, luonnonvarojen kestävään käyttöön sekä kestävään teknologiaan ja kiertotalouteen liittyvää elinkeino- ja osaamislähtöistä TKI-toimintaa
- kehitetään välineitä ja työkaluja julkisten hankintojen hyödyntämiseksi kehittämisen työkaluna sekä uuden liiketoiminnan ja innovaatioiden kaupallistamisessa
- kehitetään elinkaariajatteluun ja systeemiseen muutokseen liittyvää TKI- ja liiketoimintaa
- tuetaan kestävien liikennejärjestelmien ja liikkumisen digitalisaation kehittämistä
- tuetaan terveydenhoidon uusien tuotteiden ja innovaatioiden nopeaa kehittämistä ja validointia myös kansainvälistä yhteistyötä vahvistamalla

Kohderyhmät: yritykset, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat, kuntayhtymät, julkinen sektori, kolmas sektori

Tuensaajat: tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, yritykset ja yritysryhmät, elinkeinon kehittämisorganisaatiot, julkisomisteiset teknologia- ja osaamiskeskukset, kunnat ja muut julkisyhteisöt, yhdistykset, järjestöt, säätiöt ja osuuskunnat

Erityiset valintaperusteet

- Hanke edistää digitalisaatiota erityisesti koronapandemiasta toipumisen näkökulmasta.
- Hanke tukee elinkaariajatteluun, vihreään kasvuun, luonnonvarojen kestävään käyttöön sekä kestävään teknologiaan ja kiertotalouteen liittyvää elinkeino- ja osaamislähtöistä TKI-toimintaa.
- Hanke tukee yritysten ja tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden yhteistyötä kumppanuudessa.
- Hanke kehittää julkisten hankintojen hyödyntämistä kehittämisen työkaluna.
- Hanke tukee kestävien liikennejärjestelmien ja liikkumisen digitalisaation kehittämistä.
- Hanke edistää terveydenhoidon uusien tuotteiden ja innovaatioiden nopeaa kehittämistä ja validointia ml. kansainvälinen yhteistyö.
- Hanke edistää kasvuhakuista ja työllistävää yritystoimintaa.
- Hanke edistää pk-yritysten yhteistyötä ja verkottumista.
- Hanke tukee älykästä erikoistumista yhdistämällä uudella tavalla eri osaamisalueita.
- Hanke on do no significant harm –periaatteen mukainen ja tukee Suomen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen toteutumista.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävä kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Toimintalinjan 8 investointiprioriteetilla 12 raportoitavat tulosindikaattorit:

ID	Indikaattori	Mitta-yksikkö	Lähtötaso	Lähtötason vuosi	Tavoite (2023)	Lähde	Raportointitiheys
6 (12.1)	Yritysten t&k-henkilöstön lukumäärän kehitys	lkm	17 630	2019	18 350 (1 %:n lisäys/v.)	Tilastokeskus	vuosittain

5 (12.2)	TKI-investoinnit	euro	3 368 000 000	2019	3 791 000 000 (3 % kasvu/v.)	Tilastokeskus	vuosittain
----------	------------------	------	---------------	------	---------------------------------	---------------	------------

Toimintalinjan 8 investointiprioriteetilla 12 raportoitavat tuotosindikaattorit:

ID	Indikaattori	Mittayksikkö	Rahasto	Tavoite (2023)	Lähde	Raportointitiheys
CV20	Value of non-repayable financial support to SMEs for working capital (grants) in COVID-19 response (total public cost)	euro	EAKR	94 400 000	EURA 2014	jatkuva raportointi
CV22	Number of SMEs supported with non-repayable financial support for working capital (grants) in COVID-19 response (=CO02)	lkm	EAKR	750	EURA 2014	jatkuva raportointi
CV24	Number of SMEs receiving non-financial support (advice, etc.) in COVID-19 response (=CO04)	lkm	EAKR	175	EURA 2014	jatkuva raportointi
CO08	Uudet tuella aikaansaadut työpaikat yrityksissä, joista naisten	lkm	EAKR	2 040	EURA 2014	jatkuva raportointi
CO28	Niiden yritysten lukumäärä, jotka tuen seurauksena kehittävät uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen markkinoille (tuote on uusi markkinoilla)	lkm	EAKR	75	EURA 2014	jatkuva raportointi
CO29	Niiden yritysten lukumäärä, jotka tuen seurauksena kehittävät uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen yrityksille (tuote on uusi yritykselle)	lkm	EAKR	90	EURA 2014	jatkuva raportointi
6	Pk-yritykset, jotka aloittavat uuden liiketoiminnan	lkm	EAKR	200	EURA 2014	jatkuva raportointi
7	Pk-yritykset, joissa merkittävä liikevaihdon tai henkilöstön lisäys	lkm	EAKR	670	EURA 2014	jatkuva raportointi
15	Tutkimus- ja kehittämisinstituutioiden vetämiin hankkeisiin osallistuneet yritykset	lkm	EAKR	1 780	EURA 2014	jatkuva raportointi
16	Yritykset, jotka käynnistävät TKI-toiminnan tai TKI-yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa	lkm	EAKR	360	EURA 2014	jatkuva raportointi
25	Uudet tuella aikaansaadut TKI-työpaikat, joista naisten	lkm	EAKR	85	EURA 2014	jatkuva raportointi

TL 8: Tukitoimiluokkia koskevat koodit

001 Yleiset tuotannolliset investoinnit pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yritykset)

044 Älykkäät liikennejärjestelmät (myös kysynnän hallinnan sekä tiemaksu- seuranta-, valvonta- ja tietojärjestelmien käyttöönotto)*

- 056 Investoinnit pk-yritysten infrastruktuuriin, valmiuksiin ja laitteisiin, jotka ovat suorassa yhteydessä tutkimukseen ja innovointiin
- 058 Tutkimus- ja innovointi-infrastruktuuri (julkinen)
- 060 Tutkimus ja innovointi julkisissa tutkimus- ja osaamiskeskuksissa, myös verkottuminen
- 062 Pääasiassa pk-yrityksiä hyödyttävät teknologian siirto sekä korkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö
- 063 Pääasiassa pk-yrityksiä hyödyttävät klusterituki ja yritysverkostot
- 064 Tutkimus- ja innovointiprosessit pk-yrityksissä (myös seteliohjelmat sekä prosesseihin, suunnitteluun, palveluihin ja sosiaalialaan liittyvät innovaatiot)
- 065 Tutkimus- ja innovointi-infrastruktuuri, prosessit, teknologian siirto ja yhteistyö yrityksissä, jotka keskittyvät vähähiiliseen talouteen ja kykyyn selviytyä ilmastonmuutoksesta**
- 066 Pitkälle kehitetyt tukipalvelut pk-yrityksille ja niiden ryhmittymille (myös johtamis-, markkinointi- ja suunnittelupalvelut)
- 067 Pk-yritysten kehittäminen, tuki yrittäjyydelle ja yritysautomoille (myös tuki spin- off- ja spin-out-yrityksille)
- 068 Energiatohokkuus ja esittelyhankkeet pk-yrityksissä ja tukitoimenpiteet**
- 069 Tuki pk-yritysten ympäristöystävällisille tuotantoprosesseille ja resurssitehokkuudelle*
- 071 Vähähiilistä taloutta ja kykyä selviytyä ilmastonmuutoksesta edistävien palvelujen tarjoamiseen erikoistuneiden yritysten kehittäminen ja edistäminen (myös tuki tällaisille palveluille)**
- 072 Pk-yritysten liiketoimintainfrastruktuuri (myös teollisuusalueet)
- 074 Kaupalliseen matkailuun liittyvän omaisuuden kehittäminen ja edistäminen pk-yrityksissä
- 075 Kaupalliseen matkailuun liittyvien palveluiden kehittäminen ja edistäminen pk-yrityksissä tai niitä varten
- 077 Kulttuuripalveluiden ja luovien palvelujen kehittäminen ja edistäminen pk-yrityksissä tai niitä varten
- 079 Julkisen sektorin tietojen saatavuus (myös avoin data, sähköiset kulttuuripalvelut, digitaalkirjastot, digitaalinen sisältö ja sähköiset matkailupalvelut)
- 081 Tieto- ja viestintätekniset sovellukset, joilla ratkotaan aktiivisen ikääntymisen terveyshaasteita, sekä sähköisen terveydenhuollon palvelut ja sovellukset (myös sähköiset hoivapalvelut ja tietotekniikka-avusteinen asuminen)
- 082 Tieto- ja viestintätekniset palvelut ja sovellukset pk-yrityksille (myös verkkokauppa ja -liiketoiminta, verkottuneet liiketoimintaprosessit, elävät laboratoriot, verkkoyrittäjät ja tieto- ja viestintätekniiikan start-up-yritykset)
- 087 Ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevat toimenpiteet sekä ilmatoriskien, esim. eroosion, tulipalojen, tulvien, myrskyjen ja kuivuuden, ehkäisy ja hallinta, myös tietoisuuden lisääminen, pelastuspalvelu sekä katastrofien hallintajärjestelmät ja -infrastruktuurit**

*) Ilmastonmuutokseen liittyviin tavoitteisiin myönnettävän tuen laskukerroin 40 %

***) Ilmastonmuutokseen liittyviin tavoitteisiin myönnettävän tuen laskukerroin 100 %

Muissa tukitoimiluokissa laskukerroin on 0 %.

TL 9 REACT-EU:n ESR-toimenpiteet

Toimintalinjalla toteutetaan komission ehdotuksen COM(2020) 451 final mukaisesti uuden monialaisen temaattisen tavoitteen ja investointiprioriteetin ”Covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukeminen sekä pohjan luominen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle” mukaisia Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavia toimenpiteitä.

Alueellisten erojen kasvun hillitsemiseksi ja epätahtisen elpymisen estämiseksi annetaan lyhyen ja keskipitkän aikavälin lisätukea etenkin niille alueille, joiden talous on kärsinyt pandemiasta ankarimmin ja joiden valmiudet palata kasvu-uralle ovat heikoimmat. Tuella vahvistetaan näiden alueiden kriisinhallinta- valmiuksia, autetaan taloutta ja yhteiskuntaa selviämään tilanteesta ja valmistellaan pohjaa talouden nopealle elpymiselle.

REACT-EU:n lisämäärärahoja käytetään Suomessa komission toukokuussa 2020 antamien maakohtaisten suositusten mukaisesti pääsääntöisesti työllisyyden edistämisen ja COVID-19-pandemian jälkeisen elpymisen tukemiseen.

Elpymis- ja palautumistukivälineeseen (RRF) liittyvistä seitsemästä lippulaivahankkeista ESR:llä tuetaan lähinnä uudelleen kouluttautumista ja osaamisen parantamista. Suhteessa RRF:n toimiin REACT-EU:n toimenpiteissä korostuvat alue- ja paikallistason näkökulma ja mahdollisuus räätälöidä hankkeita tarvelähtöisemmin.

Investointiprioriteetti 12: Covid-19 -pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukeminen sekä pohjan luominen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle

Erityistavoite 12.3 Digitaalisten taitojen parantaminen

Erityistavoitteen tuloksena toimenpiteisiin osallistuneiden henkilöiden digitaaliset taidot ovat parantuneet. Niin julkiset kuin yksityiset palvelujen tarjoajat ja palveluja tuottavat tahot pystyvät tehokkaammin hyödyntämään erilaisia digitaalisia alustoja, tarjoamiaan palveluja helpommin saavutettavaksi, auttamaan asiakkaitaan tai kohderyhmäänsä ja kehittämään toimintaansa kilpailukykyisemmäksi. Osallistuneiden henkilöiden kyvyt hyödyntää digitaalisia palveluita ja omia digitaalisia taitojaan parantavat heidän mahdollisuuksiaan päästä työmarkkinoille, pärjätä työssään ja opinnoissaan sekä ehkäisevät heidän syrjäytymistään ja vahvistavat osallisuutta. Toimet edistävät osaltaan sosiaalisesti kestävästä ja vihreästä kasvusta.

COVID-19 -pandemian johdosta moni toiminta ja palvelu muutti muotoaan, kun jouduttiin siirtymään sähköisiin verkkoihin. Muutos kosketti nopeasti koko Suomea ja kaikkia asukkaita, vaikkakin sosioekonomiset vaikutukset vaihtelevatkin eri maantieteellisten alueiden, toimialojen ja ihmisten välillä. Kokoukset, opetukset ja opiskelut, palvelut ja monet muut asiat siirtyivät verkossa toteutettavaksi. Muutos osoitti, että kaikki eivät ole tasaveroisessa asemassa. Organisaatiot, työntekijät, opiskelijat, työttömät ja työvoiman ulkopuolella olevat ovat digiosaamisessa hyvin erilaisessa tilanteessa. Joillekin digimaailma oli entuudestaan tuttu, toiset joutuivat vasta pakon edessä tutustumaan uusiin tiedonhankinta-, työskentely- ja yhteydenpitotapoihin. Digiloikka tuli nopeammin kuin oltiin odotettu, mutta nyt digitaaliset palvelut ja uudenlaiset työnteon tavat tulivat jäädäkseen. Erityistavoitteen hankkeilla tuetaan nimenomaan osaamisen lisäämistä ja hyödynnetään pääsääntöisesti jo olemassa olevien alustojen tarjoamia mahdollisuuksia. Digitalisaation edellyttämät investointityyppiset laitehankinnat sisällytetään EAKR:llä rahoitettaviin hankkeisiin.

Muutoksessa on suuri mahdollisuus, mutta samalla muutoksen nopeus sisältää myös suuren riskin eriarvoisuuden lisääntymiseen ja kilpailukykyyn heikkenemiseen. Tästä syystä on tarpeen kiinnittää huomiota juuri niihin henkilö- ja organisaatioryhmiin, joille digiloikka on osoittautunut kaikkein hankalimmaksi. Erityisiä haasteita saattaa aiheuttaa mm. henkilön terveydelliset syyt, ikä, heikko kielitaito tai heikko taloudellinen tilanne <https://vm.fi/digitalisaatio-ei-saa-syrjayttaa>

Digineuvontaa, -tukea ja -koulutusta tulisi olla saatavilla mahdollisimman monipuolisesti. Samalla tulee kiinnittää huomiota tietoturvaan ja yksityisyyden suojaan.

Kaikissa erityistavoitteessa rahoitettavissa hankkeissa tulee digitaalisuuden hyödyntämisen ja digitaalisten taitojen edistämisen olla kantava teema. Osa kohderyhmistä tarvitsee opastusta perustaitojen hankkimisessa ja kehittämisessä pystyäkseen hyödyntämään jo käytössä olevia digitaalisia palveluja. Toiset saattavat hyötyä oman osaamisensa laajentamisesta uusille alueille. Kolmannet puolestaan voivat esimerkiksi varmistaa työpaikkansa hankkimalla korkean tason digiosaamista. Tärkeätä on, että hankkeet suunnataan alueilla pandemiasta aiheutuneiden haittojen korjaamiseen sopivimmalla ja tehokkaimmalla tavalla siten, että kunkin kohderyhmän erityistarpeet tulevat parhaiten huomioituiksi. Digitaalisuuden hyödyntäminen tukee samalla myös kestävästä kehityksestä ja vihreään talouteen siirtymistä.

Organisaatiot

Ilman digitaalisia taitoja ja digitaalisten alustojen käyttöä on organisaatioiden vaikea pärjätä kilpailussa niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Palveluiden tarjoaminen, markkinointi ja esimerkiksi virtuaalitapahtumien järjestäminen verkossa ovat jatkossa toimintoja, joiden hallitseminen parantaa organisaation asemaa. Digitalisaatioon liittyvän osaamisen kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää myös itsensä työllistäjille ja mikroyrityksille. Parhaimmassa tapauksessa prosessit mietitään siten, että digitalisaatio otetaan huomioon jo alusta alkaen.

Työmatkailu vähenee ja yhteistyö kansainvälistenkin kumppaneiden kanssa verkossa lisääntyy. Tämän johdosta on tärkeää huolehtia siitä, että mahdollisimman moni saa riittävät valmiudet toimia joustavasti uudenaikaisessa ympäristössä, jotta digitaalisesta asiointista tulisi luonteva osa niin organisaatioiden kuin niiden työntekijöidenkin jokapäiväistä toimintaa.

Tapahtuneen digiloikan myötä organisaatioissa on tarpeen ottaa käyttöön erilaisia kokousjärjestelyjä ja yhteisten asiakirjojen työstämistä. Digitaalisten mahdollisuuksien mahdollisimman täysimääräinen hyödyntäminen voi auttaa myös alentamaan organisaation kustannuksia. Etätöiden lisääntyminen asettaa organisaatioille aivan uudenlaisia vaatimuksia. Etätöiden käyttöönotto organisaatioissa saattaa osaltaan helpottaa työvoiman saantia. Esimiehille etätöiden johtaminen kuitenkin asettaa aivan uudenlaisia vaatimuksia mm. työn kuormittavuuden ja tulosten arvioimisessa, yhteydenpidossa työntekijöihin ja työhyvinvoinnin seuraamisessa. Etätö voi lisätä myös tarvetta työterveyshuollon tarjoamien palveluiden uudenaikaiselle käytölle.

Digitaalisten keinojen käyttöönotto vaatii erityisen paljon suunnittelua etenkin silloin kun palvelujen ja ohjauksen kohteena ovat haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt. Verkossa tapahtuvat luennot, tiedotustilaisuudet ja moniammatilliset ja monialaiset palvelut sekä asiointin helppous vaativat erityisen huolellista suunnittelua, jotta ne tavoittavat kohderyhmän ja huomioivat kohderyhmän erityistarpeet.

Korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja oppilaitokset

Etäopiskelun määrä tulee jatkossa lisääntymään. Oppilaitoksissa on tarpeen käyttää erilaisia etäopetukseen soveltuvia menetelmiä, oppimisympäristöjä ja sovelluksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia eri ikäisten ja eri aloilla opiskelevien opiskelijoiden opettamiseen – myös harvinaisempien aineiden osalta. On myös tarpeen huolehtia siitä, että opiskelijat ovat tasaveroisessa asemassa opettajalta saatavan avun suhteen varmistamalla opettajien riittävä digiosaaminen eri oppilaitoksissa kaikilla asteilla. Samalla tulee kiinnittää huomiota esim. koulunkäyntiavustajien roolin merkittävään kasvuun ja heidän uusiin osaamistarpeisiinsa.

Koska kaikkea opiskelua ei kuitenkaan ole mahdollista suorittaa pelkästään etäopiskeluna, on tarpeen kehittää opettajien valmiuksia myös ns. ”hybridiovetuksen” suunnitteluun ja toteuttamiseen. Samoin on pyrittävä turvaamaan opiskelijoiden mahdollisuudet pakollisen harjoittelun suorittamiseen ja lopputöiden tekemiseen, jotta heidän valmistumisensa ja sijoittuminen työelämään ei tarpeettomasti viivästyisi.

Työntekijät ja opiskelijat

Toisille työntekijöille ja opiskelijoille etätyö ja –opiskelu ovat sujuneet kivuttomasti. Tässä kuitenkin tulevat esille erot henkilöiden digitaidoissa. Puutteelliset digitaidot voivat estää keskittymisen oleelliseen ja asettavat muutoin samassa tilanteessa olevat henkilöt eriarvoiseen asemaan. Hyvät digitaaliset taidot parantavat työntekijöiden mahdollisuutta osallistua työntekoon entistä tuottavammin. Opiskelijoille digitaaliset taidot mahdollistavat osallistumisen ajasta ja paikasta riippumattomaan opiskeluun. Samoin ne valmistavat tulevaisuuden työtehtäviin ja vastaavat työnantajien perusodotukseen nykyaikaiset toimintatavat hallitsevasta työntekijästä. Digitaalisten kehittäminen on tärkeää etenkin eniten koulutusta tarvitseville henkilöille.

Esimerkiksi lomautusaikaisessa uudelleen- ja täydennyskoulutuksessa tulee myös huomioida digitaalisten taitojen osaamisen kasvanut merkitys työmarkkinoille palaamisen edistämiseksi. Tieto- ja viestintätekniikka tulevat olemaan yhä tärkeämmässä asemassa tulevaisuudessa ja näiden taitojen hallinta parantaa ihmisten työllistymismahdollisuuksia.

Työttömät ja työvoiman ulkopuolella olevat

Työttömät ja syrjäytymisuhanalaiset joutuvat digimaailmassa haasteelliseen tilanteeseen, kun kasvokkain tapahtuvaa palvelua ei ole entiseen tapaan saatavissa. Tämä korostuu harvaan asutuilla alueilla.

Vaikka mm. monet nuoret liikkuvat tottuneesti pelimaailmassa, on verkossa tapahtuva asiointi viranomaisten kanssa usein vierasta ja haasteellista. Kun monet nuorille suunnatut toimet joudutaan pandemiarajoitteiden takia sulkemaan tai supistamaan, puuttuu nuorilta tukiverkosto, mikä voi edistää syrjäytymistä. Suuri syrjäytymisen riski on myös esim. maahanmuuttajataustaisilla, vajaatyökykyisillä ja vammaisilla henkilöillä. Esimerkiksi erilaisella kansalaistoimijälähtöisellä toiminnalla on tärkeä tehtävä osallisuuden ja aktiivisuuden edistämiseksi uusien keinoin.

Puutteet digitaalisissa taidoissa voivat estää työllistymisen. Jo yksistään työikäisen väestön väheneminen Suomessa lisää paineita kehittää sähköisiä palveluita ja tehostaa toimintaa. Tällöin digitaalisten taitojen hallitsemisesta on muodostumassa yksi kansalaisilta odotettavista perustaidoista. Työttömiä ja työvoiman ulkopuolella olevia on pyrittävä kannustamaan hakeutumaan niille aloille, joiden työntekijöistä on puutetta ja joiden tiedetään olevan tulevaisuuden aloja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Mm. sähköinen monipuolinen ja helposti tavoitettava viestintä on tässä tärkeässä osassa.

On tarpeen kehittää osallistujien kykyä työskennellä digitaalisten välineiden avulla itsenäisesti, vuorovaikutuksessa jonkun toisen kanssa tai ryhmätilanteissa.

Toimintalinjan 9 investointiprioriteetilla 12 tuettava toiminta

Investointiprioriteetin toimilla tuetaan digitaalisten ja etäpalveluiden hyödynnettävyyttä niiden käyttäjien digitaalisten taitojen parantamisella. Toimilla parannetaan työikäisen väestön mahdollisuuksia työllistyä, kehittyä työssään ja opinnoissaan ja estää heidän syrjäytymistään.

Rahoitettavissa hankkeissa toteutetaan pääsääntöisesti alla mainittuja toimenpiteitä:

- parannetaan digitaalista osaamista vastauksena yhteiskunnassa nopeasti tapahtumassa olevaan digiloikkaan
- kehitetään digitaalisia palveluita ja mm. digitaalisia oppimisympäristöjä (pl. investoinnit laitteisiin)

Kohderyhmät: työssä olevat, työttömät ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat, opiskelijat, nuoret, maahanmuuttajat, osatyökykyiset ja muut vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt; työllisyys-,

koulutus-, sosiaali-, terveys-, kuntoutus-, kulttuuri- ja liikuntapalvelujen tarjoajat, toiminnassa mukana olevat työnantajat ja itsensä työllistäjät

Tuensaajat: kunnat; työllisyys-, koulutus-, sosiaali-, kuntoutus- ja kulttuuripalvelujen tarjoajat; tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kansalaisjärjestöt, sosiaalipartnerit ja muut toimialaan liittyvät järjestöt, säätiöt ja yritykset

Erityiset valintaperusteet

- Hanke kohdistuu henkilöihin tai organisaatioihin, joiden tilanne koronapandemiasta seuranneen digiloikan vuoksi on muodostunut haasteelliseksi.
- Hankkeen toimenpiteillä edistetään työllisyyttä välittömästi tai välillisesti.
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin palveluihin ja/tai toimintamalleihin hyödyntämällä digitaalisia ratkaisuja.
- Hankkeessa parannetaan osallistujien digitaalisia taitoja heidän työmarkkina-asemansa parantamiseksi ja yhteiskunnan toimintaan osallistumisensa ja hyvinvointinsa edistämiseksi.
- Hanke vahvistaa kansalaistoimija- ja asiakaslähtöisiä toimintatapoja.
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä.
- Hanke on do no significant harm –periaatteen mukainen ja tukee Suomen hiilineutraalius 2035 tavoitteen toteutumista.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa

Erityistavoite 12.4 Yritysten ja yrittäjien nopean muutoskyvyyden edistäminen

Erityistavoitteen tuloksena on toimenpiteisiin osallistuneiden pk-yritysten ja niiden henkilökunnan kyvykyys sopeutua, mukautua ja hyödyntää toimintaympäristössä tapahtuvia nopeita ja jopa ennakoimattomia muutoksia parantunut. Myös keinot ja osaaminen yllättävän muutoksen aiheuttamasta kriisistä selviytymiseen ovat parantuneet.

Äkilliset ja odottamattomat COVID-19- pandemian kaltaiset toimintaympäristön muutokset asettavat yritysten kilpailukyvyyn koetukselle. Toisaalta muuttunut toimintaympäristö voi avata uusia mahdollisuuksia joko lyhyellä tai pitkällä tähtäimellä jo toimiville yrityksille, myös omistajanvaihdostilanteissa. Samoin tietoisuus mm. uusista tarpeista tai uusista kohderyhmistä voi avata kysyntää uusillekin yrityksille. Toimintaympäristön nopeasta muutoksesta syntyvät innovaatiot tarjoavat mahdollisuuksia uuteen tai muokattuun liiketoimintaan. Vihreää siirtymistä tukevilla ratkaisuilla, esimerkiksi GreenCare-osaamisen tai kiertotalouden hyödyntämisen lisäämisellä, voivat yritykset löytää toiminnalleen uutta suuntaa.

Yritystoiminnassa tapahtuvat muutokset edellyttävät myös panostamista viestintään. Esimerkiksi ympäristön ja kestävän kehityksen huomioiminen aiempaa vahvemmin yrityksen toiminnassa voi tuoda merkittävää kilpailuetua, ja muutoksista on hyödyllistä tiedottaa niin asiakkaille kuin tarvittaessa myös laajemminkin. Vihreät arvot huomioiva yritys on jatkossa yhä paremmassa asemassa myös rekrytointien näkökulmasta.

Suuret yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset saattavat usein edellyttää toimenpiteitä myös yritysten henkilöstön osaamistason nostamiseksi tai kokonaan uudenlaisen osaamisen hankkimiseksi. REACT-EU-lisärahoituksen avulla kehitetään ja otetaan käyttöön keinoja vastata nopeasti yritysten työvoima- ja

osaamistarpeisiin. Yritysten työntekijöille tarjotaan niiden tarvitsemaa koulutusta, ohjausta, neuvontaa ja valmennusta nopeista muutoksista selviytymiseksi ja oman ammattitaidon ja osaamisen parantamiseksi.

Suuret muutokset ovat usein myös henkilöstössä epävarmuutta herättäviä tekijöitä. Yrityksen johtaminen muutoksessa on johdolle vaativaa. Muutokset voidaan henkilöstön keskuudessa kokea myös työkykyä alentavina tekijöinä. Työhyvinvointiin voi olla tarvetta kiinnittää erityistä huomiota. Työntekijät ovat yrityksen tärkein menestyksentekijä myös kriiseissä. Epävarmat tilanteet asettavat uudenlaisia vaatimuksia niin henkilöstölle kuin organisaation johdollekin.

Erylistavoitteessa rahoitettavissa hankkeissa tulee pyrkiä edistämään vihreää siirtymistä ja kestävää kehitystä. Hankkeet suunnataan pandemiasta aiheutuneiden haittojen korjaamiseen alueiden näkökulmasta sopivimmalla ja tehokkaimmalla tavalla siten, että kunkin kohderyhmän erityistarpeet tulevat parhaiten huomioiduksi.

Toimintalinjan 9 investointiprioriteetilla tuettava toiminta

Rahoitettavissa hankkeissa toteutetaan pääsääntöisesti alla mainittuja toimenpiteitä:

- tarjotaan koulutusta, neuvontaa, ohjausta ja vertaisoppimista, joilla edistetään yritysten ja niiden henkilöstön valmiuksia, osaamista (pl. digitaidot) ja muutoskyvykkyyttä nopeasti muuttuvan toimintaympäristön hyödyntämiseksi
- parannetaan yritysten johdon osaamista kriisitilanteiden vastuullisessa johtamisessa
- tarjotaan keinoja niin johtajien kuin henkilöstön, yksinyrittäjien ja itsensä työllistäjien työhyvinvointiin uudenlaisissa tai epävarmoissa tilanteissa
- tuetaan valmiuksia, joilla edistetään yritysten vihreää siirtymistä ja innovointia

Kohderyhmät: mikro- ja pk-yritysten henkilöstö ja johto, ml yrittäjät ja itsensä työllistäjät sekä irtisanomisuhanalaiset; kohderyhmälle palveluja tarjoavat tahot; erilaisten työvoima- ja yrityspalvelujen kehittäjät ja tarjoajat;

Tuensaajat: yritykset, työvoima- ja yrityspalvelujen kehittäjät ja tarjoajat, kunnat, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, sosiaalipartnerit ja muut toimialaan liittyvät järjestöt ja säätiöt

Toimintalinjan 9 investointiprioriteetin 12 erityiset valintaperusteet:

- Hanke kohdistuu yrityksiin ja niiden henkilöstöön, joihin koronapandemian seurauksen muuttunut toimintaympäristö on vaikuttanut haitallisesti.
- Hankkeen toimenpiteillä edistetään työllisyyttä välittömästi tai välillisesti.
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin toimenpiteisiin yritysten ja organisaatioiden uudistumisen ja kilpailukykyyn edistämiseksi.
- Hanke edistää toimijoiden verkottumista ja/tai erilaisia yhteistyön muotoja.
- Hankkeen toimenpiteillä edistetään työhyvinvointia ja/tai työn tuottavuutta koronapandemiasta aiheutuneesta kriisistä selviytymiseksi.
- Hanke on do no significant harm –periaatteen mukainen ja tukee Suomen hiilineutraalius 2035 tavoitteen toteutumista.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestäväen kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Toimintalinjan 9 investointiprioriteetissa 12 raportoitavat ohjelmakohtaiset tuotos- ja tulosindikaattoritavoitteet:

Investointiprioriteetin 12 ohjelmakohtaiset tulosindikaattorit

ID	Indikaattori	Mittayksikkö	Pohjautuu tuotosindikaattoriin	Lähtötaso	Lähtötason ja tavoitteen mittayksikkö	Lähtötason vuosi	Tavoite (2023)	Lähde	Raportointitiheys
CVR2 (12.3)	Number of participants gaining a qualification upon leaving supported in actions combatting the effects of the COVID-pandemic	%	Osallistuneiden lukumäärä toimissa COVID-19-pandemiasta toipumiseksi	73,5	%	2020	73,5	EURA 2014	jatkuva raportointi
CVR2 (12.4)	Number of participants gaining a qualification upon leaving supported in actions combatting the effects of the COVID-pandemic	%	Osallistuneiden lukumäärä toimissa COVID-19-pandemiasta toipumiseksi	73,6	%	2020	73,6	EURA 2014	jatkuva raportointi

Investointiprioriteetin ohjelmakohtaiset tuotosindikaattorit

ID	Indikaattori	Mittayksikkö	Rahasto	Tavoite (2023)	Lähde	Raportointitiheys
CV30	Value of ESF actions to combat or counteract the effects of the COVID-19 pandemic (total public cost)	euro	ESR	67 427 784	EURA2014	jatkuva raportointi
CV31	Number of participants supported in combating or counteracting the effects of the COVID-19 pandemic	lkm	ESR	34 500	EURA2014	jatkuva raportointi

Tavoitteenasetannan taustalaskelma esitetään erillisessä metodologia-liitteessä.

Toimintalinjan 9 tukitoimiluokkia koskevat koodit

102 Työnhakijoiden ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevien, mukaan lukien pitkäaikaistyöttömät ja kaukana työmarkkinoista olevat henkilöt, työllistyminen, myös paikallisten työllistymisaloitteiden ja työvoiman liikkuvuustuen avulla

106 Työntekijöiden, yritysten ja yrittäjien sopeutuminen muutoksiin

109 Aktiivinen osallistaminen, myös yhtäläisten mahdollisuuksien ja aktiivisen osallistumisen edistämiseksi, ja työllistettävyyden parantaminen

117 Kaikille ikäryhmille yhtäläisten elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien edistäminen formaaleissa, nonformaaleissa ja informaaleissa puitteissa työvoiman tietojen, taitojen ja pätevyyden kehittämiseksi sekä joustavien oppimisväylien edistäminen, myös ammatillisen ohjauksen ja hankitun pätevyyden validoinnin avulla

TL 10 REACT-EU:n tekninen tuki (EAKR)

Erityistavoite 11.3 REACT-EU:n EAKR-toimenpiteiden tehokkaan toimeenpanon varmistaminen

Toimintalinjan 10 tekninen tuki varmistaa REACT-EU -toimenpiteiden tehokkaan toimeenpanon. Teknisen tuen käytön keskeisenä tuloksena on ohjelmatyön laadun, ohjelman toimeenpanon, neuvonnan, tiedotuksen, seurannan ja hallinnon koordinaation tehostuminen. REACT-EU:n teknistä tukea voidaan käyttää toimiin, jotka liittyvät hallinnointiin, seurantaan, tiedotukseen ja valvontaan sekä toimiin, joilla parannetaan rahastojen täytäntöönpanoa koskevia valmiuksia. Teknistä tukea käytetään myös kustannuksiin, jotka aiheutuvat ohjelman toimenpiteiden yhteensovittamisesta ja täydentävyyden varmistamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston sekä kalatalousrahaston tukitoimien kanssa. Teknisen tuen käyttö tapahtuu Flat rate –menettelyllä.

Toimintalinjalla 10 tuettava toiminta

Toimintalinjan 10 teknistä tukea kohdistetaan REACT-EU -toimenpiteiden hallinnointiin, koordinointiin, valvontaan ja petosten torjuntaan. Teknistä tukea kohdistetaan rakennerahasto-ohjelman toimeenpanosta vastaavien viranomaisten henkilöstön kustannuksiin ja seurantakomitean järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Lisäksi teknistä tukea käytetään koulutustilaisuuksiin, seminaareihin ja työkokouksiin, jotka tukevat ohjelman toimeenpanoa tai joilla edistetään eri rakennerahastotoimijoiden välistä moniammatillista verkostoitumista ja toinen toisiltaan oppimista. Tilaisuuksien avulla turvataan myös hyvät hallintomenettelyt ja niiden yhdenmukaisuus valtakunnallisesti uuteen hallintomalliin siirryttäessä.

Hallintoviranomainen on laatinut ohjelmason hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen. Välittäviin toimielimiin suuntautuvilla ohjaus- ja valvontakäynneillään hallintoviranomainen varmistaa välittävän toimielimen hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevan kuvauksen ajantasaisuuden ja kuvauksen mukaisesti perustetun järjestelmän toimivuuden.

REACT-EU:n teknisellä tuella voidaan toteuttaa alla mainittuja toimenpiteitä:

- tuetaan ohjelman hallinto-, valmistelu- ja toimeenpanotehtäviä hoitavan henkilöstön palkka-, matka- ja hallintokuluja
- tuetaan seurantakomitean ja maakunnan yhteistyöryhmien kokousten järjestämistä;
- tuetaan ohjelman toteuttamista edistävän koulutuksen järjestämistä ja toimijoiden verkostoitumista
- järjestetään ohjelman valvonta
- hankitaan ohjelman toimeenpanoon liittyviä selvityksiä
- tuetaan ohjelman toteutusta edistävää viestintää

Toimintalinjan 10 investointiprioriteetilla 11 raportoitava tulosindikaattori:

ID	Indikaattori	Mittayksikkö	Lähtötaso	Lähtötason vuosi	Tavoite (2023)	Lähde	Raportointitiheys
111	Ohjelman täysimääräinen ja tehokas toteuttaminen	%	2007 – 2013 maksatusennuste 98 %	2015	Ohjelma-varojen täysi käyttöaste (100 %)	EURA 2014	vuosittain

Toimintalinjan 10 investointiprioriteetilla 11 raportoitavat tuotosindikaattorit:

ID	Indikaattori	Mittayksikkö	Rahasto	Tavoite (2023)	Lähde	Raportointitiheys
11.2	Hallintoviranomaisen koulutustilaisuudet ohjelman toimeenpanon varmistamiseksi	lkm	EAKR	ei aseteta	Erillisseuranta	vuosiraportoinnin yhteydessä
11.1	Henkilötyövuodet	lkm	EAKR	ei aseteta	EURA 2014	vuosiraportoinnin yhteydessä
11.3	Hallintoviranomaisen järjestämät viestintätilaisuudet	lkm	EAKR	ei aseteta	EURA 2014	vuosiraportoinnin yhteydessä

Toimintalinjan 10 tukitoimiluokat ovat liitteessä.

TL 11 REACT-EU:n tekninen tuki (ESR)

Erityistavoite 11.4 REACT-EU:n ESR-toimenpiteiden tehokkaan toimeenpanon varmistaminen

Toimintalinjan 11 tekninen tuki varmistaa REACT-EU -toimenpiteiden tehokkaan toimeenpanon. Teknisen tuen käytön keskeisenä tuloksena on ohjelmatyön laadun, ohjelman toimeenpanon, neuvonnan, tiedotuksen, seurannan ja hallinnon koordinaation tehostuminen. Teknistä tukea voidaan käyttää toimiin, jotka liittyvät hallinnointiin, seurantaan, arviointiin, tiedotukseen ja valvontaan sekä toimiin, joilla parannetaan rahastojen täytäntöönpanoa koskevia valmiuksia. Teknistä tukea käytetään myös kustannuksiin, jotka aiheutuvat ohjelman toimenpiteiden yhteensovittamisesta ja täydentävyyden varmistamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston sekä kalatalousrahaston tukitoimien kanssa. Teknisen tuen käyttö tapahtuu Flat rate –menettelyllä.

Toimintalinjalla 11 tuettava toiminta

Teknistä tukea kohdistetaan REACT-EU-toimenpiteiden hallinnointiin ja seurantaan tarvittavan tietojärjestelmän kehittämiseen, arviointiin, tiedotukseen tarkastustoimintaan ja petosten torjuntaan.

Ohjelmakaudella 2014–2020 rakennerahastojen sähköisessä hallinnoinnissa pääasiallinen käytössä oleva palveluratkaisu on EURA2014-tietojärjestelmä, johon REACT-EU:n johdosta tehtäviin muutoksiin suuri osa teknisestä tuesta kohdennetaan.

Teknisellä tuella hankitaan myös julkisen hankintamenettelyn kautta ohjelman arvioinnit erillisen hallintoviranomaisen arviointisuunnitelman mukaisesti sekä tarvittaessa tutkimuksia ja temaattisia erillisselvityksiä.

Ohjelman tiedotustoimien periaatteena on turvata EU:n osarahoittaman toiminnan avoimuus, läpinäkyvyys ja tehokkuus Suomessa. Teknistä tukea suunnataan viestintään ja viestintäaineistoihin (esim. lomakkeet, lehti-ilmoitukset, julisteet, kyltit ja tiedotusohje). Viestintätoimien erityisenä tarkoituksena on tiedottaa ohjelman rahoitusmahdollisuuksista potentiaalisille hanketoteuttajille.

Hallintoviranomainen on laatinut ohjelmatasoisen hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen. Tarkastusviranomainen tarkastaa järjestelmätarkastuksissaan hallinto- ja valvontajärjestelmien toimivuutta. Tarkastusviranomaisen vastaa myös yleisasetuksen mukaisten muiden tarkastusvelvoitteiden täyttymisestä. Tarkastusviranomaisen hankkimiin tarkastustoimiin käytetään teknistä tukea.

Rahoitettavissa hankkeissa voidaan toteuttaa alla mainittuja toimenpiteitä:

- kehitetään ja ylläpidetään ohjelman hallinnointiin liittyviä tietojärjestelmiä;
- hankitaan ohjelman toimeenpanoon liittyviä arviointeja ja selvityksiä;
- hankitaan ohjelman tarkastusviranomaisen vastuulla olevia tarkastustoimia;
- tuetaan ohjelman toteutusta edistävää viestintää ja uudistetaan ohjelman toimeenpanoon liittyvää viestintää;
- tuetaan ohjelman hallinto-, valmistelu- ja toimeenpanotehtäviä hoitavan henkilöstön palkka-, matka- ja hallintokuluja

Toimintalinjan 11 investointiprioriteetilla 11 raportoitava tulosindikaattori:

ID	Indikaattori	Mittayksikkö	Lähtötaso	Lähtötason ja tavoitteen mittayksikkö	Lähtötason vuosi	Tavoite (2023)	Lähde	Raportointitiheys
111	Ohjelman täysimääräinen ja tehokas toteuttaminen	%	2007 – 2013 maksatusennuste 96 %	%	2015	Ohjelmavarojen täysi käyttöaste (100 %)	EURA 2014	vuosittain

Toimintalinjan 11 investointiprioriteetilla 11 raportoivat tuotosindikaattorit:

ID	Indikaattori	Mittayksikkö	Rahasto	Tavoite (2023)	Lähde	Raportointitiheys
12.2	Arvontien määrä	lkm	ESR	ei aseteta	Eura2014	vuosiraportoinnin yhteydessä
11.3	Hallintoviranomaisen järjestämät viestintätilaisuudet	lkm	ESR	ei aseteta	Eura2014	vuosiraportoinnin yhteydessä
11.1	Henkilötyövuodet	lkm	ESR	ei aseteta	Eura2014	vuosiraportoinnin yhteydessä

Toimintalinjan 11 tukitoimiluokat ovat liitteessä.

LIITE: Tukitoimiluokat

1. Tukitoimen ala		
Kehittyneet alueet		
Toimintalinja	Koodi	Euroa
8	001	11 687 479
8	044	1 528 363
8	056	1 798 074
8	058	4 495 186
8	060	9 709 601
8	062	4 944 704
8	063	1 798 074
8	064	899 037
8	065	7 192 297
8	066	3 146 630
8	067	9 889 408
8	068	3 596 148
8	069	10 788 445
8	071	5 394 223
8	072	899 037
8	074	1 798 074
8	075	5 394 223
8	077	449 519
8	079	899 037
8	081	899 037
8	082	1 348 556
8	087	1 348 556
9	102	8 707 817
9	106	13 562 617
9	109	4 623 619
9	117	11 636 109

2. Rahoitusmuoto		
Kehittyneet alueet		
Toimintalinja	koodi	Euroa
8	1	89 903 712
9	1	38 530 162

3. Aluetyyppi		
Kehittyneet alueet		
Toimintalinja	Koodi	Euroa
8	1	40 456 669
8	2	22 475 928
8	3	22 475 928
8	4	899 037
8	7	3 596 148
9	1	19 650 383
9	2	6 935 429
9	3	963 254
9	4	192 651
9	5	3 467 715
9	6	770 603
9	7	6 550 128

4. Alueelliset täytäntöönpanomekanismit		
Kehittyneet alueet		
Toimintalinja	Koodi	Euroa
8	7	89 903 712
9	7	38 530 162

6. ESR:n toissijaiset aihepiirit		
Kehittyneet alueet		
Toimintalinja	Koodi	Euroa
9	01	9 555 480
9	02	616 483
9	03	11 173 747
9	05	8 399 575
9	06	2 774 172
9	08	6 010 705

Tekninen tuki

1. Tukitoimen ala		
Kehittyneet alueet		
Toimintalinja	Koodi	Euroa
10	121	3 745 988
11	121	1 605 423

2. Rahoitusmuoto		
Kehittyneet alueet		
Toimintalinja	koodi	Euroa
10	01	3 745 988
11	01	1 605 423

3. Aluetyyppi		
Kehittyneet alueet		
Toimintalinja	Koodi	Euroa
10	07	3 745 988
11	07	1 605 423

Tukitoimiluokkia koskevat koodit

Tukitoimen ala (taulukko 1)

I Tuotannolliset investoinnit:

- 001 Yleiset tuotannolliset investoinnit pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yritykset)
- 002 Tutkimus- ja innovointiprosessit suurissa yrityksissä
- 003 Vähähiiliseen talouteen liittyvät tuotannolliset investoinnit suurissa yrityksissä*
- 004 Tuotannolliset investoinnit suurten yritysten ja pk-yritysten väliseen yhteistyöhön, jolla kehitetään tieto- ja viestintäteknikan tuotteita ja palveluja sekä verkkokauppaa ja lisätään tieto- ja viestintäteknikan kysyntää

II Peruspalveluja tarjoava infrastruktuuri ja siihen liittyvät investoinnit:

Energiainfrastruktuuri

- 005 Sähkö (varastointi ja siirto)
- 006 Sähkö (varastointi ja siirto, TEN-E)
- 007 Maakaasu
- 008 Maakaasu (TEN-E)
- 009 Uusiutuva energia: tuuli**
- 010 Uusiutuva energia: aurinkovoima**
- 011 Uusiutuva energia: biomassa**
- 012 Muut uusiutuvat energialähteet (myös vesivoima sekä maalämpö- ja merienergia) ja niiden integrointi (myös varastointi sekä kaasuun ja uusiutuvaan vetyyn perustuvien infrastruktuurien käyttövoima)**
- 013 Julkisen infrastruktuurin energiatehokkuutta parantava peruskorjaus, esittelyhankkeet ja tukitoimenpiteet**
- 014 Asuntokannan energiatehokkuutta parantava peruskorjaus, esittelyhankkeet ja tukitoimenpiteet**
- 015 Keski- tai pienjännitteiset älykkäät energianjakelujärjestelmät (myös älykkäät verkot ja tieto- ja viestintätekniset järjestelmät)**
- 016 Korkeahyötysuhteinen yhteistuotanto ja kaukolämmitys**

Ympäristöinfrastruktuuri

- 017 Kotitalouksien jätehuolto (myös jätteiden vähentäminen, lajittelu ja kierrätystoimet)
- 018 Kotitalouksien jätehuolto (myös jätteiden mekaanis-biologinen käsittely, lämpökäsittely, poltto ja kaatopai- kalle vienti)
- 019 Yritysten, teollisuuden ja vaarallisten jätteiden jätehuolto
- 020 Ihmisten käyttöön tarkoitetun veden tarjonta (otto-, käsittely-, varastointi- ja jakeluinfrastruktuuri)
- 021 Vesihuolto ja juomaveden suojelu (myös valuma-alueiden hoito, veden hankinta, erityistoimenpiteet ilmastomuutokseen sopeutumiseksi, mittaus vesipiirin ja yksittäisen kuluttajan tasolla, laskutusjärjestelmät ja vuotojen vähentäminen)*
- 022 Jäteveden käsittely

023 Muut kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen ja/tai välttämiseen tarkoitettut ympäristötoimet (myös metaanikaasun käsittely ja varastointi ja kompostointi)**

Liikenneinfrastruktuuri

- 024 Rautatiet (TEN-T-runkoverkko)*
- 025 Rautatiet (kattava TEN-T-verkko)*
- 026 Muut rautatiet*
- 027 Rautatiekalusto*
- 028 TEN-T-moottori- ja maantiet – runkoverkko (uudet)
- 029 TEN-T-moottori- ja maantiet – kattava verkko (uudet)
- 030 Toissijaiset maantieyhteydet TEN-T-tieverkkoon ja -solmukohtiin (uudet)
- 031 Muut kansalliset ja alueelliset maantiet (uudet)
- 032 Paikalliset liittymätiet (uudet)
- 033 Uudelleen rakennetut tai parannetut TEN-T-tiet
- 034 Muut uudelleen rakennetut tai parannetut tiet (moottoritiet sekä kansalliset, alueelliset ja paikalliset tiet)
- 035 Multimodaaliliikenne (TEN-T)*
- 036 Multimodaaliliikenne*
- 037 Lentoasemat (TEN-T) (koskee ainoastaan investointeja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun tai joiden yhteydessä tehdään investointeja, jotka ovat tarpeen ympäristöön kohdistuvien haittavaikutusten lieventämiseksi tai vähentämiseksi)
- 038 Muut lentoasemat (koskee ainoastaan investointeja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun tai joiden yhteydessä tehdään investointeja, jotka ovat tarpeen ympäristöön kohdistuvien haittavaikutusten lieventämiseksi tai vähentämiseksi)
- 039 Merisatamat (TEN-T)*
- 040 Muut merisatamat*
- 041 Sisävesiväylät ja -satamat (TEN-T)*
- 042 Sisävesiväylät ja -satamat (alueelliset ja paikalliset)*

Kestävä liikenne

- 043 Puhdas kaupunkiliikenneinfrastruktuuri ja sen edistäminen (myös laitteisto ja liikkuva kalusto)*
- 044 Älykkäät liikennejärjestelmät (myös kysynnän hallinnan sekä tiemaksu- seuranta-, valvonta- ja tietojärjestelmien käyttöönotto)*

Tieto- ja viestintätekninen infrastruktuuri

- 045 Tieto- ja viestintätekniiikka: runko-/runkoliityntäverkko
- 046 Tieto- ja viestintätekniiikka: Nopea laajakaistaverkko (käyttöoikeus/tilaajayhteys; $\geq$ 30 Mbp/s)
- 047 Tieto- ja viestintätekniiikka: Erittäin nopea laajakaistaverkko (käyttöoikeus/tilaajayhteys; $\geq$ 100 Mbp/s)
- 048 Tieto- ja viestintätekniiikka: Muuntotyypiset tieto- ja viestintätekniset infrastruktuurit / mittavat tietotekniset resurssit/laitteet (myös sähköinen infrastruktuuri, tietokeskukset ja tunnistimet; myös muuhun infrastruktuurin sisäänrakennetut, kuten tutkimuslaitokset, ympäristöinfrastruktuuri ja sosiaalinen infrastruktuuri)

III Sosiaali-, terveydenhuolto- ja koulutusalan infrastruktuuri ja siihen liittyvät investoinnit:

- 049 Korkea-asteen koulutuksen infrastruktuuri
- 050 Ammatti- ja aikuiskoulutuksen infrastruktuuri
- 051 Kouluopetuksen infrastruktuuri (alempi ja ylempi perusasteen koulutus)
- 052 Varhaiskasvatuksen infrastruktuuri
- 053 Terveydenhuollon infrastruktuuri
- 054 Asumisinfrastruktuuri
- 055 Muu alueellista ja paikallista kehitystä edistävä sosiaalialan infrastruktuuri

IV Omien mahdollisuuksien kehittäminen:

Tutkimus, kehitys ja innovointi

- 056 Investoinnit pk-yritysten infrastruktuuriin, valmiuksiin ja laitteisiin, jotka ovat suorassa yhteydessä tutkimukseen ja innovointiin
- 057 Investoinnit suurten yritysten infrastruktuuriin, valmiuksiin ja laitteisiin, jotka ovat suorassa yhteydessä tutkimukseen ja innovointiin

- 058 Tutkimus- ja innovointi-infrastruktuuri (julkinen)
- 059 Tutkimus- ja innovointi-infrastruktuuri (yksityinen, myös tiedepuistot)
- 060 Tutkimus ja innovointi julkisissa tutkimus- ja osaamiskeskuksissa, myös verkottuminen
- 061 Tutkimus ja innovointi yksityisissä tutkimuskeskuksissa, myös verkottuminen
- 062 Pääasiassa pk-yrityksiä hyödyttävät teknologian siirto sekä korkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö
- 063 Pääasiassa pk-yrityksiä hyödyttävät klusterituki ja yritysverkostot
- 064 Tutkimus- ja innovointiprosessit pk-yrityksissä (myös seteliohjelmat sekä prosesseihin, suunnitteluun, palveluihin ja sosiaalialaan liittyvät innovaatiot)
- 065 Tutkimus- ja innovointi-infrastruktuuri, prosessit, teknologian siirto ja yhteistyö yrityksissä, jotka keskittyvät vähähiiliseen talouteen ja kykyyn selviytyä ilmastonmuutoksesta**

Yritystoiminnan kehittäminen

- 066 Pitkälle kehitetyt tukipalvelut pk-yrityksille ja niiden ryhmittymille (myös johtamis-, markkinointi- ja suunnittelupalvelut)
- 067 Pk-yritysten kehittäminen, tuki yrittäjyydelle ja yrityshautomoille (myös tuki spin- off- ja spin-out-yrityksille)
- 068 Energiatohokkuus ja esittelyhankkeet pk-yrityksissä ja tukitoimenpiteet**
- 069 Tuki pk-yritysten ympäristöystävällisille tuotantoprosesseille ja resurssitehokkuudelle*
- 070 Energiatohokkuuden edistäminen suurissa yrityksissä**
- 071 Vähähiilistä taloutta ja kykyä selviytyä ilmastonmuutoksesta edistävien palvelujen tarjoamiseen erikoistuneiden yritysten kehittäminen ja edistäminen (myös tuki tällaisille palveluille)**
- 072 Pk-yritysten liiketoimintainfrastruktuuri (myös teollisuusalueet)
- 073 Tuki sosiaalisille yrityksille (pk-yritykset)
- 074 Kaupalliseen matkailuun liittyvän omaisuuden kehittäminen ja edistäminen pk-yrityksissä
- 075 Kaupalliseen matkailuun liittyvien palveluiden kehittäminen ja edistäminen pk-yrityksissä tai niitä varten
- 076 Kulttuuriomaisuuden ja luovan omaisuuden kehittäminen ja edistäminen pk-yrityksissä
- 077 Kulttuuripalveluiden ja luovien palvelujen kehittäminen ja edistäminen pk-yrityksissä tai niitä varten

Tieto- ja viestintäteknikka — kysynnän edistäminen, sovellukset ja palvelut

- 078 Sähköisen hallinnon palvelut ja sovellukset (myös sähköiset hankinnat, julkishallinnon uudistamista tukevat tieto- ja viestintätekniset toimenpiteet, tietoverkkoturvallisuus, luottamusta ja yksityisyyttä tukevat toimenpiteet sekä sähköinen oikeudenkäyttö ja demokratia)
- 079 Julkisen sektorin tietojen saatavuus (myös avoin data, sähköiset kulttuuripalvelut, digitaalikirjastot, digitaalinen sisältö ja sähköiset matkailupalvelut)
- 080 Digitaaliseen osallisuuteen, esteettömään tietoyhteiskuntaan ja verkko-opiskeluun liittyvät palvelut ja sovellukset, digitaalinen lukutaito
- 081 Tieto- ja viestintätekniset sovellukset, joilla ratkotaan aktiivisen ikääntymisen terveyshaasteita, sekä sähköisen terveydenhuollon palvelut ja sovellukset (myös sähköiset hoivapalvelut ja tietotekniikka-avusteinen asuminen)
- 082 Tieto- ja viestintätekniset palvelut ja sovellukset pk-yrityksille (myös verkkokauppa ja -liiketoiminta, verkottuneet liiketoimintaprosessit, elävät laboratoriot, verkkoyrittäjät ja tieto- ja viestintäteknikan start-up-yritykset)

Ympäristö

- 083 Ilmanlaatua koskevat toimenpiteet*
- 084 Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistäminen (IPPC)*
- 085 Biologisen monimuotoisuuden suojeleminen ja lisääminen, luonnonsuojelu ja vihreä infrastruktuuri*
- 086 Natura 2000 -alueiden suojeleminen, ennallistaminen ja kestävä käyttö*
- 087 Ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevat toimenpiteet sekä ilmatoriskien, esim. eroosion, tulipalojen, tulvien, myrskyjen ja kuivuuden, ehkäisy ja hallinta, myös tietoisuuden lisääminen, pelastuspalvelu sekä katastrofien hallintajärjestelmät ja -infrastruktuurit**
- 088 Ilmaston liittymättömien luonnonriskien (esim. maanjäristys) ja ihmisen toimintaan liittyvien riskien (esim. teknisen vian aiheuttama onnettomuus) ehkäisy ja hallinta, myös tietoisuuden lisääminen, pelastuspalvelu sekä katastrofien hallintajärjestelmät ja -infrastruktuurit
- 089 Teollisuusalueiden ja saastuneiden maa-alueiden ennallistaminen
- 090 Pyöräily- ja kävelyreitit**
- 091 Luonnonvaraisten alueiden matkailumahdollisuuksien kehittäminen ja edistäminen
- 092 Matkailuun liittyvän julkisen omaisuuden suojeleminen, kehittäminen ja edistäminen
- 093 Julkisten matkailupalvelujen suojeleminen, kehittäminen ja edistäminen
- 094 Julkisen kulttuuri- ja kulttuuriperintöomaisuuden suojeleminen, kehittäminen ja edistäminen

095 Julkisten kulttuuri- ja kulttuuriperintöpalvelujen kehittäminen ja edistäminen

Muut

- 096 Julkishallintojen institutionaaliset valmiudet ja julkiset palvelut, jotka liittyvät EAKR:n täytäntöönpanoon tai institutionaalisia valmiuksia koskevia ESR:n aloitteita tukeviin toimiin
- 097 Yhteisön vastuulla olevat paikalliskehitysaloitteet kaupungeissa ja maaseudulla
- 098 Syrjäisimmät alueet: heikoista kulkuyhteyksistä ja alueellisesta pirstoutumisesta mahdollisesti aiheutuvien lisäkulojen korvaaminen
- 099 Syrjäisimmät alueet: erityiset toimet markkinoiden kokoon liittyvistä tekijöistä aiheutuvien lisäkulojen korvaamiseksi
- 100 Syrjäisimmät alueet: tuki ilmasto-olosuhteista ja pinnanmuodostukseen liittyvistä haittatekijöistä aiheutuvien lisäkulojen korvaamiseksi*
- 101 Ristirahoitus EAKR:n puitteissa (tuki ESR:n tyyppisille toimille, jotka ovat tarpeen toimen EAKR-osuuden tyydyttävän täytäntöönpanon kannalta ja suoraan yhteydessä siihen)

V Työllisyyden kestävyden ja laadun parantaminen ja työvoiman liikkuvuuden tukeminen:

- 102 Työnhakijoiden ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevien, mukaan lukien pitkäaikaistyöttömät ja kaukana työmarkkinoista olevat henkilöt, työllistyminen, myös paikallisten työllistymisaloitteiden ja työvoiman liikkuvuustuen avulla
- 103 Nuorten, varsinkin niiden nuorten, jotka eivät ole työelämässä eivätkä koulutuksessa, sekä syrjäytymisvaarassa olevien ja syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvien nuorten, kestävä työmarkkinoille integrointi, myös nuorisotakuun täytäntöönpanon avulla
- 104 Itsenäinen ammatinharjoittaminen, yrittäjyys ja yritysten, myös innovatiivisten mikro- ja pk-yritysten, perustaminen
- 105 Sukupuolten tasa-arvo kaikilla aloilla, myös työllistymisessä, urakehityksessä ja työ- ja yksityiselämän yhteensovittamisessa, ja samapalkkaisuuden edistäminen
- 106 Työntekijöiden, yritysten ja yrittäjien sopeutuminen muutoksiin
- 107 Aktiivisena ja terveenä ikääntyminen
- 108 Työmarkkinlaitosten, kuten julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen, nykyaikaistaminen ja työmarkkinoiden tarpeisiin paremmin vastaaminen, myös rajat ylittävää työvoiman liikkuvuutta lisäävillä toimilla, liikkuvuusohjelmilla sekä parantamalla laitosten ja asianomaisten sidosryhmien välistä yhteistyötä

VI Sosiaalisen osallisuuden edistäminen sekä köyhyyden ja syrjinnän torjuminen:

- 109 Aktiivinen osallistaminen, myös yhtäläisten mahdollisuuksien ja aktiivisen osallistumisen edistämiseksi, ja työllistettävyyden parantaminen
- 110 Syrjäytyneiden yhteisöjen, kuten romanien, sosioekonominen integroituminen
- 111 Kaikenlaisen syrjinnän torjuminen ja yhtäläisten mahdollisuuksien edistäminen
- 112 Kohtuuhintaisten, kestävien ja korkealaatuisten palveluiden, myös terveydenhoitopalvelujen ja yleishyödyllisten sosiaalipalvelujen, saatavuuden parantaminen
- 113 Sosiaalisen yrittäjyyden ja sosiaalisten yritysten palvelukseen pääsyn tukeminen sekä talouden yhteisöllisyyden ja solidaarisuuden edistäminen työllistymisen helpottamiseksi
- 114 Yhteisön vastuulla olevat paikalliset kehittämisstrategiat

VII Investoinnit yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen osaamisen ja elinikäisen oppimisen tukemiseksi:

- 115 Koulupudokkuuden vähentäminen ja ehkäiseminen sekä korkealaatuiseen esiasteen ja alemman ja ylemmän perusasteen koulutukseen pääsyä koskevien yhtäläisten mahdollisuuksien edistäminen, mukaan lukien formaali, nonformaali ja informaali oppiminen keinona palata koulutuksen pariin
- 116 Korkea-asteen ja vastaavan koulutuksen laadun ja tehokkuuden parantaminen ja koulutukseen pääsyn helpottaminen keinoina lisätä varsinkin vähäosaisten ryhmien osallistumista ja tutkinnon suorittamista
- 117 Kaikille ikäryhmille yhtäläisten elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien edistäminen formaaleissa, nonformaaleissa ja informaaleissa puitteissa työvoiman tietojen, taitojen ja pätevyyden kehittämiseksi sekä joustavien oppimisväylien edistäminen, myös ammatillisen ohjauksen ja hankitun pätevyyden validoinnin avulla

118 Koulutusjärjestelmien kehittäminen työmarkkinoiden näkökulmasta, koulutuksesta työelämään siirtymisen helpottaminen sekä ammattikoulutusjärjestelmien ja niiden laadun parantaminen, muun muassa osaamisen kysyntää ennakoivilla mekanismeilla, opintosuunnitelmia mukauttamalla sekä ottamalla käyttöön ja kehittämällä työperäisiä oppimisjärjestelmiä, teorian ja käytännön yhdistävä opetus ja oppisopimukset mukaan lukien

VIII Viranomaisten ja sidosryhmien institutionaalisten valmiuksien parantaminen ja tehokas julkishallinto:

119 Investoinnit julkishallintojen ja julkisten palvelujen institutionaalsiin valmiuksiin ja tehokkuuteen kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla uudistusten, paremman sääntelyn ja hyvän hallintotavan tukemiseksi
120 Kaikkien yleissivistävästä ja ammatillisesta koulutuksesta, elinikäisestä oppimisesta sekä työllisyys- ja sosiaalipolitiikasta vastaavien sidosryhmien valmiuksien kehittäminen, myös alakohtaisilla ja alueellisilla järjestelyillä, joilla tuetaan kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason uudistuksia

IX Tekninen apu:

121 Valmistelu, täytäntöönpano, seuranta ja tarkastus
122 Arviointi ja selvitykset
123 Tiedotus ja viestintä

*) Ilmastonmuutokseen liittyviin tavoitteisiin myönnettävän tuen laskukerroin 40 %

**) Ilmastonmuutokseen liittyviin tavoitteisiin myönnettävän tuen laskukerroin 100 %

Muissa tukitoimiluokissa laskukerroin on 0 %.

Rahoitusmuoto (taulukko 2)

01 Avustus, jota ei tarvitse maksaa takaisin
02 Takaisinmaksettava avustus
03 Rahoitusvälineistä osoitettava tuki: riskipääoma ja oma pääoma tai vastaava
04 Rahoitusvälineistä osoitettava tuki: laina tai vastaava
05 Rahoitusvälineistä osoitettava tuki: vakuus tai vastaava
06 Rahoitusvälineistä osoitettava tuki: korkotuki, vakuuspalkkiohyvitys, tekninen tuki tai vastaava
07 Palkinto

Aluetyyppi (taulukko 3)

01 Suuret kaupunkialueet (tiheästi asutut, > 50 000 asukasta)
02 Pienemmät kaupunkialueet (keskitiheästi asutut, > 5 000 asukasta)
03 Maaseutualueet (harvaan asutut)
04 Makroalueellinen yhteistyöalue
05 Yhteistyö kansallisten tai alueellisten yhteistyöalueiden kesken maatasolla
06 ESR:n puitteissa tehtävä valtioiden välinen yhteistyö
07 Ei sovelleta

Alueelliset täytäntöönpanomekanismit (taulukko 4)

01 Alueelliset integroidut investoinnit – Kaupunkialueet
02 Muut integroidut lähestymistavat kestäväan kaupunkikehitykseen
03 Alueelliset integroidut investoinnit – Muut
04 Muut integroidut lähestymistavat kestäväan maaseutukehitykseen
05 Muut integroidut lähestymistavat kestäväan kaupunki-/maaseutukehitykseen
06 Yhteisön vastuulla olevat paikalliset kehittämisaloitteet
07 Ei sovelleta

Taulukon 5 (Temaattiset tavoitteet (EAKR ja koheesiorahasto)) tietosisältö saadaan muuta kautta

ESR:n toissijaiset aihepiirit (taulukko 6)

01 Vähähiiliseen ja resurssitehokkaaseen talouteen siirtymisen tukeminen**
02 Sosiaaliset innovaatiot

- 03 Pk-yritysten kilpailukyvyyn parantaminen
- 04 Tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja innovoinnin vahvistaminen
- 05 Tieto- ja viestintätekniiikan saatavuuden, käytön ja laadun parantaminen
- 06 Syrjimättömyys
- 07 Sukupuolten tasa-arvo
- 08 Ei sovelleta

**) Ilmastonmuutokseen liittyviin tavoitteisiin myönnettävän tuen laskukerroin 100 %
Muissa tukitoimiluokissa laskukerroin on 0 %.

Taulukko 17

RAHASTO	ALUELUOKKA	2014 PÄÄOSUUS	2014 SUORITUS- VARAUS	2015 PÄÄOSUUS	2015 SUORITUS- VARAUS	2016 PÄÄOSUUS	2016 SUORITUS- VARAUS	2017 PÄÄOSUUS	2017 SUORITUS- VARAUS
EAKR	Kehityneemmät	60 871 528,00	3 885 418,00	62 090 222,00	3 963 207,00	43 333 136,00	4 042 541,00	65 256 751,00	4 165 324,00
EAKR	Syjäisimmät tai pohjoisen harvaan asutut	38 604 690,00	2 464 129,00	39 377 562,00	2 513 461,00	40 165 798,00	2 563 774,00	40 969 645,00	2 615 084,00
EAKR yht. pl. REACT-EU		99 476 218,00	6 349 547,00	101 467 784,00	6 476 668,00	83 498 934,00	6 606 315,00	106 226 396,00	6 780 408,00
ESR	Kehityneemmät	64 821 277,00	4 137 527,00	66 119 032,00	4 220 363,00	67 442 581,00	4 304 846,00	69 448 430,00	4 432 878,00
ESR yht. pl. REACT-EU		64 821 277,00	4 137 527,00	66 119 032,00	4 220 363,00	67 442 581,00	4 304 846,00	69 448 430,00	4 432 878,00
EAKR REACT-EU									
ESR REACT-EU									
REACT-EU yht.									
Yhteensä		164 297 495,00	10 487 074,00	167 586 816,00	10 697 031,00	150 941 515,00	10 911 161,00	175 674 826,00	11 213 286,00
2018 PÄÄOSUUS	2018 SUORITUS- VARAUS	2019 PÄÄOSUUS	2019 SUORITUS- VARAUS	2020 PÄÄOSUUS	2020 SUORITUS- VARAUS	2021 yhteensä	2022 yhteensä	PÄÄOSUUS YHTEENSÄ	SUORITUS- VARAUS YHTEENSÄ
66 562 725,00	4 248 684,00	67 894 794,00	4 333 709,00	69 253 396,00	4 420 429,00			435 262 552,00	29 059 312,00
41 789 557,00	2 667 418,00	42 625 847,00	2 720 799,00	43 478 800,00	2 775 243,00			287 011 899,00	18 319 908,00
108 352 282,00	6 916 102,00	110 520 641,00	7 054 508,00	112 732 196,00	7 195 672,00			722 274 451,00	47 379 220,00
70 838 283,00	4 521 593,00	72 255 904,00	4 612 080,00	73 701 767,00	4 704 369,00			484 627 274,00	30 933 656,00
70 838 283,00	4 521 593,00	72 255 904,00	4 612 080,00	73 701 767,00	4 704 369,00			484 627 274,00	30 933 656,00
						93 649 700,00		93 649 700,00	
						40 135 586,00		40 135 586,00	
						133 785 286,00		133 785 286,00	
179 190 565,00	11 437 695,00	182 776 545,00	11 666 588,00	186 433 963,00	11 900 041,00	133 785 286,00	0,00	1 206 901 725,00	78 312 876,00

Taulukko 18a

TL	RAHASTO	ALUELUOKKA	UNIONIN TUEN LASKENTA-PERUSTA	UNIONIN TUEN (A)	KANSALLINEN VASTINRAHOITUS (B) = (C) + (D)	KANSALLINEN JULKINEN RAHOITUS (C)	KANSALLINEN YKSITYINEN RAHOITUS (D)	KOKONAIS-RAHOITUS (E) = A + (B) TAI (A) + (C)	OSARA-HOITUS-OSUUS (F) = (A)/(E)	PÄÄOSIUS-UNIONIN TUEN (H) = (A) - (J)	PÄÄOSIUS-KANSALLINEN VASTINRAHOITUS (I) = (B) - (K)	SUORITUS-VARAUS: UNIONIN TUEN (J)	SUORITUS-VARAUS: KANSALLINEN VASTINRAHOITUS (K) = (B) * (J) / (A)	SUORITUS-VARAUS: OSULUTENA UNIONIN KOKONAIS-TUESTA (L) = (J) / (A) * 100
1	EAKR	Kehtyneemmät	Julkinen	189 987 332,00	189 987 332,00	189 987 332,00	0	379 974 664,00	50,00 %	177 378 361,00	177 378 361,00	12 608 971,00	12 608 971,00	6,64 %
1	EAKR	Syrijäisimmät tai pohjoisen harvaan asutut	Julkinen	131 292 677,00	131 292 677,00	131 292 677,00	0	262 585 354,00	50,00 %	123 415 117,00	123 415 117,00	7 877 560,00	7 877 560,00	6,00 %
2	EAKR	Kehtyneemmät	Julkinen	248 370 015,00	248 370 015,00	248 370 015,00	0	496 740 030,00	50,00 %	231 919 674,00	231 919 674,00	16 450 341,00	16 450 341,00	6,62 %
2	EAKR	Syrijäisimmät tai pohjoisen harvaan asutut	Julkinen	174 039 130,00	174 039 130,00	174 039 130,00	0	348 078 260,00	50,00 %	163 596 782,00	163 596 782,00	10 442 348,00	10 442 348,00	6,00 %
3	ESR	Kehtyneemmät	Julkinen	233 546 828,00	233 546 828,00	233 546 828,00	0	467 093 656,00	50,00 %	219 008 010,00	219 008 010,00	14 538 818,00	14 538 818,00	6,23 %
4	ESR	Kehtyneemmät	Julkinen	165 059 494,00	165 059 494,00	165 059 494,00	0	330 118 988,00	50,00 %	154 851 387,00	154 851 387,00	10 208 107,00	10 208 107,00	6,18 %
5	ESR	Kehtyneemmät	Julkinen	100 036 057,00	100 036 057,00	100 036 057,00	0	200 072 114,00	50,00 %	93 849 326,00	93 849 326,00	6 186 731,00	6 186 731,00	6,18 %
6	EAKR	Kehtyneemmät	Julkinen	25 964 517,00	25 964 517,00	25 964 517,00	0	51 929 034,00	50,00 %	25 964 517,00	25 964 517,00			
7	ESR	Kehtyneemmät	Julkinen	16 918 551,00	16 918 551,00	16 918 551,00	0	33 837 102,00	50,00 %	16 918 551,00	16 918 551,00			
8	EAKR REACT-EU		Julkinen	89 903 712,00	67 427 784,00	67 427 784,00	0	157 331 496,00	42,86 %	89 903 712,00	67 427 784,00			
9	ESR REACT-EU		Julkinen	38 530 162,00	28 897 622,00	28 897 622,00	0	67 427 784,00	42,86 %	38 530 162,00	28 897 622,00			
10	EAKR REACT-EU		Julkinen	3 745 988,00	2 809 491,00	2 809 491,00	0	6 555 479,00	42,86 %	3 745 988,00	2 809 491,00			
11	ESR REACT EU		Julkinen	1 605 423,00	1 204 068,00	1 204 068,00	0	2 809 491,00	42,86 %	1 605 423,00	1 204 068,00			
Yhteensä	EAKR	Kehtyneemmät	Julkinen	557 971 564,00	534 559 139,00	534 559 139,00	0	1 092 530 703,00	48,93 %	528 912 252,00	505 499 827,00	29 059 312,00	29 059 312,00	5,21 %
Yhteensä	EAKR	Syrijäisimmät tai pohjoisen harvaan asutut	Julkinen	305 331 807,00	305 331 807,00	305 331 807,00	0	610 663 614,00	50,00 %	287 011 899,00	287 011 899,00	18 319 908,00	18 319 908,00	6,00 %
Yhteensä	EAKR REACT-EU		Julkinen	93 649 700,00	70 237 275,00	70 237 275,00	0	163 886 975,00	42,86 %	93 649 700,00	70 237 275,00			
Yhteensä	ESR	Kehtyneemmät	Julkinen	555 696 515,00	545 662 620,00	545 662 620,00	0	1 101 359 135,00	49,54 %	524 762 859,00	514 728 964,00	30 933 656,00	30 933 656,00	5,57 %
Yhteensä	ESR REACT-EU		Julkinen	40 135 585,00	30 101 690,00	30 101 690,00	0	70 237 275,00	42,86 %	40 135 585,00	30 101 690,00			
Yhteensä	REACT-EU		Julkinen	133 785 285,00	100 338 965,00	100 338 965,00	0	234 124 250,00	42,86 %	133 785 285,00	100 338 965,00			
Yhteensä				1 552 785 171,00	1 485 892 531,00	1 485 892 531,00	0	3 038 677 702,00	48,90 %	1 474 472 295,00	1 407 579 655,00	78 312 876,00	78 312 876,00	5,04 %